

ASIA Oikaisuvaatimusten käsittelyn viivästyminen

KANTELU

Kantelija arvostelee oikeuskanslerille 3.1.2019 osoittamassaan kantelussa Mänttä-Vilppulan kaupungin menettelyä oikaisuvaatimuksensa käsittelyssä. Hän on tehnyt vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen 20.9.2018, mutta ei ole saanut vaatimukseensa päätöstä.

Kantelija on täydentänyt kanteluaan 14.1.2019 saapuneella lisäkirjoituksella, jonka mukaan kaupunki ei ole käsitellyt myöskään eräiden muiden henkilöiden vuonna 2014 tekemää kuljetuspalvelusta annettua päätöstä koskevaa oikaisuvaatimusta.

SELVITYS

Mänttä-Vilppulan kaupungin peruspalvelulautakunta on antanut 25.1.2019 päivätyn selvityksen, joka toimitetaan kantelijalle tämän päätöksen mukana.

RATKAISU

Oikeuskanslerin tehtävänä on muun muassa valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tätä tehtävää hoitaessaan oikeuskansleri muun muassa tutkii hänelle osoitettuja kanteluita.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menettelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta.

Edellä mainitun lain 6 §:n 1 momentin mukaan, jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menettänyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mi-

käli hän ei harkitse olevan aihetta syytteen nostamiseen. Huomautus voidaan antaa myös viranomaiselle tai muulle yhteisölle. Pykälän 2 momentin mukaan, jos asian laatu niin vaatii, oikeuskansleri voi kiinnittää asianomaisen huomiota lain tai hyvän hallintotavan mukaiseen menettelyyn.

Arviointi

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolain 7 a luvussa säädetään oikaisuvaatimusmenettelystä. Lukuun sisältyvän 49 e §:n mukaan oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä.

Hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Mänttä-Vilppulan kaupungin antaman selvityksen mukaan kantelijan oikaisuvaatimus on saapunut kaupungin käsiteltäväksi 24.9.2018 ja se käsitellään seuraavassa yksilöjaoston kokouksessa, joka on suunniteltu pidettäväksi 6.2.2019. Selvityksen mukaan oikaisuvaatimuksen käsittely on kestänyt kauemmin kuin kyseisten vaatimusten käsittely yleensä. Keskimääräinen käsittelyaika on selvityksen mukaan noin 1,5-2 kuukautta.

Selvityksen mukaan vuonna 2014 tehty oikaisuvaatimus on oikeuskanslerinvirastolle annettava selvitystä tehtäessä löytynyt silloisen, sittemmin eläkkeelle jääneen hallintojohtajan jälkeensä jättämistä asiapapereista. Kyseinen hallintojohtaja toimi myös peruspalvelujaoston esittelijänä ja valmistelijana. Selvityksen mukaan hallintojohtajan olisi tullut viedä asia asianhallintajärjestelmään, jolloin se ei olisi jäänyt käsittelemättä. Kyseinen oikaisuvaatimus käsitellään samassa yhteydessä kuin 24.9.2018 saapunut vaatimus. Selvityksen mukaan samassa yhteydessä käsitellään myös 12.1.2019 saapunut samaa asiaa koskeva oikaisuvaatimus.

Selvityksessä on todettu, että oikaisuvaatimusten hallinnollista käsittelyprosessia on vuoden 2014 jälkeen kehitetty siten, etteivät vastaavat tilanteet ole enää mahdollisia, vaan asiat tulevat välittömästi kirjatuiksi asianhallintajärjestelmään ja sitä kautta käsitelyyn.

Hallintolain muutosta koskevan hallituksen esityksen (HE 226/2009 vp) hallintolain 49 e §:ä koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan se, että oikaisuvaatimusasiat käsitellään kiireellisinä, on keskeistä koko oikaisuvaatimusjärjestelmän toimivuudelle ja uskottavuudelle. Esityksen mukaan erityisesti hyvää hallintoa konkretisoiva hallinnon palveluperiaate edellyttää, että oikaisuvaatimusasiat ratkaistaan joustavasti ja tehokkaasti. Edelleen esityksen mukaan esitetystä syistä olisi tärkeää, että viranomaiset näkevät roolinsa oikaisuvaatimusasioiden ratkaisemisessa näistä lähtökohdista ja että ne kantavat osaltaan vastuuta siitä, millä tavalla tämä järjestelmä toimii käytännössä.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella kantelijan tekemän kaupungille 24.9.2018 saapuneen oikaisuvaatimuksen käsittely on viivästynyt ilman aiheutta eikä sitä ole käsitelty kiireellisenä.

Kantelun lisäkirjoituksessa tarkoitetun vuonna 2014 tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittely on viivästynyt kohtuuttomasti eikä vaatimusta ole käsitelty kiireellisenä. Viivästymisen syynä on saadun selvityksen perusteella ollut huolimattomuus, jonka johdosta asiaa ei ole otettu käsiteltäväksi ennen kuin olen pyytänyt asiassa selvitystä.

Oikaisuvaatimusmenettelyn ja sen jälkeisen muutoksenhakumenettelyn tarkoituksena on, että annettu päätös voidaan saattaa uudelleen arvioitavaksi. Oikaisuvaatimuksen käsittelemättä jättäminen estää jatkomuutoksenhaun ja vaarantaa muutoksenhakijan oikeusturvan. Muutoksenhakujärjestelmän toimivuuden ja uskottavuuden vuoksi oikaisuvaatimukset on käsiteltävä kiireellisenä, ilman aiheetonta viivytystä ja huolellisesti. Tiedossani ei ole, onko vuonna 2014 tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittelemättä jättämisestä aiheutunut oikeudenmenetystä tai muuta oikeudenloukkausta. Menettely on kuitenkin ollut siinä määrin vastoin oikaisuvaatimuksen käsittelylle asetettuja ajallisia ja laadullisia vaatimuksia, että harkitsen perustelluksi antaa asiassa huomautuksen peruspalvelulautakunnalle.

Toimenpiteet

Kiinnitän Mänttä-Vilppulan kaupungin peruspalvelulautakunnan huomiota perustuslain, hallintolain ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain säännöksiin oikaisuvaatimusten viivytyksettömästä, kiireellisestä ja asianmukaisesta käsittelystä.

Annan Mänttä-Vilppulan kaupungin peruspalvelulautakunnalle huomautuksen kantelussa tarkoitetun vuonna 2014 tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittelemättä jättämisestä.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Marjo Mustonen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
